

Bomhaj Bóh!

Císto 27.
10. julijs.

Létnik 2.
1892.

Serbiske njedželiske Ľopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Ssmolerjez knihicjischcerne w Budyschinje a šu tam dostacj sa schtwórtlétmu pshedpłatu 40 np.

4. njedžela po šwji. Trojiz.

Romsk. 8, 18: „Ja mam sa to, so nětčišcheho ežaža czerpjenja hódne njejšu teje pschichodneje kražnosće, kotaž šo nad nami sjewicz budže.“

Žane czerpjenje, kajkež mam tu w nětčiškim ežažu pschedracz, njemóže naš dleje wobcežowacz, hacž šmý tudý živi. Nasche ežažne živjenje pak je šo nam bórshy pominylo. Njeje nam tu, kaž býchmy s wětrom a s mróczelemi ežahnyli, abo kaž býchmy šo s kózdu po morju wjesli, abo kaž býchmy s ptaczkom leczili abo se schipu, kotaž je šo s próka wutſeliša?

Dokelž pak ma tu kózdički czlowjek šwój wěsty ežaž, tač dołho dyrbí býc na semi žiwý, — wot spocžatka do kónza — duž dyrbimy šo tež tónle krótki ežaž, w kótrymž šmý tu živi, sczerpliwi a po duchu ežišchi wopokašowacz, a na to ežakacz, kajki směje pola naš živjenje wukhód. Nasche czerpjenje wscho je krótké, duž šo da lóhzy ſniescz. Hdyž móžesch ſebi brémjo, kajkež dyrbischi něhdze donjescz, kaž s jenym wotmachom wot šo ežišnyč, budžesch ſebi jo wěscze lóžscho nješcz móz.

Shto je „ežaž“ pornjo „wěčnoſći“? — Kaž do ežiſta nicžo. Kunje tač tež nětčiſcheho ežaža czerpjenja pornjo tej kražnosći, kajkuž budžemy junu ſami na ſebi widžecz, nicžo njejšu. Pomyſl ſebi jeno khwilk, kajke wježele, kajku ſbóžnosć je Bóh tym ſwojim wschemi pschihotowan. Pornjo wschemu temu nětčiſcheho ežaža czerpjenja wschitke do hromady nicžo njejšu, hacž ſhtož kapka wody pornjo morju, abo ſhtož mała ſchliczka pornjo ſkónzu.

Czeho dla šo jeno tač wjele ludži kschija tač jara boji? Teho dla šo jeho boja, dokelž je nam wscha pschichodna kražnosć hischeze potajena. To wschał dyrbimy wschitzu prajicž: My kschesčijenjo ſmý w Jezušowym kraleſtwje hnady hýzo jowle na ſemi wscho kražni a ſbóžni ludžo. My tu ſ wocžomaj widžimy a móžemy ſami ſ wutrobu woptacz, kajki je Bóh ſ nami pschedzelný; wschałko ma tež wot naš kózdu Khrystuſzowe ſnamjo ſam na ſebi, — ale wscho to je wschał tola hischeze pschedzo něſchtu nježyle a njedokonjane. Wscho dokonjane mam ſami ſo hakle w nježbach docžakacz.

Móhł jowle na ſemi ſchtó wot naš ſ wocžomaj widžecz, kajka kražna budže tama pschichodna kražnosć, wón by wěscze wschón ſczerpliwy ſwój kschij na ſo wsał a ſebi jón dale nježl. A tajzy býchu wschitzu druhý tež byli. Sa horschcz pjenjes abo ſa někajki kuf ežesče, kajkuž jowle psched ſobu widži, móže na ſemi někotryžkuliž czlowjek wjele, wjele ežiniež a czerpicž. Nježeska kražnosć ſo nam dotal hischeze ſjewila njeje; ſ wěru tu pola czlowjekow tež husto hubjenje doſcz ſteji. Psche wsche te mróczele, kajkež czlowjekam kschij husto nacžini, pak ſo tama nježeska kražnosć lóhzy pschedrécz a pschedzischczecz njemóže — ſe wscheho teho to pschińdze, ſo bjes czlowjekami wjele tajſich njeje, kif chzyli kschij a czerpjenja ſwólniwe a rad lubje na ſo wsaž a je ſczerpliwi njeſcz.

Wschako by ty ſam tola tež kschesčijanski czlowjek, duž ſo jeno, tač husto hacž ſy w žanym czerpjenju, ſe wschemi myžlemi do ſamych nježes pschedzadž a wopomu ſebi, kajka tam na naš kražnosć ežaka. Potom budžesch

móz wscho wjele lěpje snyescz, haj, potom budžesč mōz wscho to s wježelom snyescz. Tehdy, hdyz budžem⁹ pola Boha w jeho kražnosći, tehdy budže dyrbjecz węscze kozdžiczi žam wot so wusnacz: O, wscheje tajkeje kražnosće, kajkuz bzm̄em tudy wuziwacz, ja nihdy na nihdy hōdny nješčym, dokelz bzym ſebi na ſemi ſpochi myſlil, ſo je moje czerpjenje psche wschu mēru wulke a ſa mnje czeſke, a dokelz bzym tule kražnosć w njebježach ſpochi ſa něſhto małe a žnadne džeržał.

Wſcho wježly bzym, hdyz pomyslu,
Kať budže mi, hdyz poczahnu
Prjecz ſ tutoh' ſemiskoh' doła.
Tam ſapocžnie ſo wježele,
Kiz nihdy kónza njeſměje,
Tam radoſcz b'dže pschez' nowa.

Ja njewěm nicžo wo ſtysku
A ſrudobu niz njepytnu,
Hdyz na węcznosć ſej myſlu,
Sdžerž tajku myſl mi, Jesu, tu,
Hacž do njebjež njepocžahu.

(Wſchēdný Boži Khléb.)

Pod ſněhom ſakhowanij.

(Pofrocžowanje.)

Na jene dobo durje džechu. Hanka jemu ſhanku klofija pschi-
njeſe, pokry jemu blido, ſtaji jemu na njo ſhanu ſe ſhalku, zaſtu, ſmjetanu a butru. Ale lepschi hacž wsche tele lube Bože dary
bě ſa njeho to, ſo jeho ta holcžka ſe ſwojim pschecželnym
ſłowom poſtrowi a na njeho ſ dželwacžom pohladny. Schto bě
jemu psches wutrobu pschecžlo, bě wona hnydom wupytynka, jako
bě jeho pschi macžerinym pschaſnym koſeku ſedžo wuhladała, ale
wona jemu nicžo wo tym njewupraji, ale ſeftaja jemu wscho
duſhne na blidko.

Dubez Marcžin ſo ſebra, ſtupi ſo ſ nje, poſtici jej ſwoju
ruk u podžakowa ſo jej ſa wscho ſ krótka, ale tola tež taſ, ſo bě
wupytynč, ſo ma nad tym wježele, ſo jemu tajkule luboſcz
wopokaže.

Nětke hafle, hdyz bu rano ſwětko, Hanka wuhlada, kajki
ſeftarjeny a wurudžen yónle człowiek bě, hlowu mějesche poſku
ſchěrých wložow, a ſrudoba a rudženie bě ſo jemu do wocžow kaž
ſarylo. Tež holcžy bě teho muža žel, kaž był wón jený rodžený
bratsik, a wona mějesche ſwojej wocži wschej poſkej ſylſow, jako
jemu praji: „Bóh wam požohnuj wasche prěnje ſnědanje doma
we waschej wótežinje, ſužodže! Hdyz budžecze naž trochu lěpje
ſwucženy, po tym chzu wam to a tamne wo waschej macžeri
pschińč wupowiedacž. Wola njeje bzym ja pschezo byla, kaž byla
ja jenja rodžena džowka, bzym tež tehdy pschi njej byla, jako ju
Bóh tón ſenjies ſe ſwěta waſa. Budžecze chzycz wo njej něſhto
ſazlyſhcež, móžecze mi to wuprajicž, a potom chzu wam pschińč
wscho wupowiedacž. Bóh namaj hžo tajkule ſhwilku junu wobradži.
Dženža chzycz wam jeno prajicž: Tamle horkach na najſtwie ma
wona ſwoju bibliju ležo. Sſnadž ſcže ju hžo wohladali. Wona
bě mi prajila, ſo dyrbju ju wam tamle horje połožicž, ſo móhli
žebi ju hnydom tam namakacž, hdyz budžecze tu ſažo doma.
Tejnū pschitkaſnu bzym jej dopjelnika: ta biblija je tam na waſ
czakała.“

Tako ta holcžka taſle ſ nim rěčesche, požluchasche wón na
nju, mějesche pať ſwojej wocži wobej dele na ſemju ſloženej. Wón
jej tež niz ſłowecžka na to njewotmolwi, jako jemu ta holcžka
ſwoju ruku poda a ſažo domoj džesche, ale ſiwny jeno na nju
ſe ſwojimaj wocžomaj, do wocžow pať bě wón wſchón poſhmurjeny.
Gastaraný bě tu tónle ſhamotny człowiek derje doſcž, Hanka jemu
pschezo něſhto jěſč pschinjeſe, druhdy tež Marka, — ale kajke
bě poſla njeho ſnuteſtach? kaj ſ nim nutſtach we wutrobje ſtejſeſe?

Biblija horkach wo jſtwie wscha tajka ležesche, kajkuz bě tam
hewak ležala; něchtó ſo jeje njebě podótku, něchtó ſebi ſ njeje nicžo
wucžitał. Dubez Marcžin budžishe ju runje taſ derje móhli ſa-
czinicž a ju do pschitka połožicž; ale to wón njebě ſežnił.

Temu bě, kaž był ſo bojał ſo jeje podótku a bliże ſ njej
pſchitupicž. Temu bě, kaž bylo ſ njej jeho ſemrjeta macž ruku ſa
nim pſchetrěla, a dokelz Bóh wot njeho wschón tón ſněh hisčeje
njebě ſam ſe ſwojej ruku na bot ſmietal, kajkuz ſemu na duſhi
ležesche, njebě tež Dub ani ſwólny, ſwoju macžer ſo ſa ruku ſa-
popadnyč a ju wo to prožyč, ſo chzyla ſemu wscho wodacž.

Horkach na najſtwie ſehacž — ſo ſemu wjazy njeſubiesche,
— duž bě ſebi daſ delſtach do komory ſwoje ſojo wupóžlacz.

„Pjenjes je ſebi tón węſcze wjele ſhobu pſchinjeſl“, pocža
ras Kónčikiez miſchtr, „hewak tu wón njemohl tajki živý bycž. Ale
lepsche a ſtrowiſche bylo ſa njeho, hdyz dyrbiſl ſo tu prawy
ſprózny nadželacž! ſ czim jeno ſebi tón człowiek ſwoj czaſ
ſacžeri? —“

Kozdžicžki měſaz, a to prěni džen, ſpochi tójskto pjenjes pschi
ſamej proſnej khanje a ſchalzy ležesche: wón bě jara ſhwerny a
dobry placzeř. Tehdy holzny móhſtej ſehacž hdy ſ tyme po-
ſhmurjenym mužom ſłowecžko poręczecž; husto ſo jimoj wón hafle
ani njepoſaſa.

Nětke bě tu ſažo naſečo, ludžo wſchudžom hladachu, ſo
móhli ſažo něhdje won dóničz, na polach a na ſahrodach bě džela
doſcž, ſtari ludžo pať a khoru běchu ſo ſhwili na ſlónzo wu-
ſhyli. Tehdy ſebi Marka druždy ſažo ſwoju ſchtucžku ſaſpewa:

Ach duſcha, ſabudž tychnoſcz wschu,
Schtož nacžini cži ſrudobu;
A njedaj nihdy nadžiji tej ſhinhež:
Wſcho móže ſo cži hinač ſwinhež,

a pódla bě ſebi dyrbiſla na ſwojeho ſužoda pomyslicž, kiz bě
pschezo tajkile ſam ſo, a nihdy ſ nikim ani ſłowecžka njeporečza.
Wona bě Hanzh prajiſla: Cžakaj jeno, temu ſo węſcze pónidze, kaž
ſchwinzej, kiz dyrbi nětke tež ſe ſwojeje cžmoweje jamy won na
ſwětko. Lube naſetne Bože ſlóncežko jeho wěſcze ſe ſhěze won wu-
wabi. Potom pónidze ſo won won pod bós na ſwoju ſawoku wu-
ſhynež a ſebi tam dacž wot lubych ptacžatkov jich ſužy ſaſpewacž,
a mój chzemoj jemu potem tež ſwoje ſužy ſaſpewacž, ſo ſo ſažo
ſawježeli. Satyfacž ſebi tola ſwojej wschi njebudže.

Ale tajke njebu, kajkež bě ſebi Marka wumyſliſla. Wón bě
žebi ras ſwoj plód wſchón ſaracžik, ſo njeměl oni ſuža wob-
hada ſe ſwojim ſužodom a jako bě Marka to wuhladała, wona
na to wscha miersaza praji: „Temu człowiek ſola tež nihdy
nichtó njemóže wupomhač. Wſchako ſola wſchitzh ſ nim derje
měnimy. Majradſcho chzyla jemu dženža pſchipoſdnju, hdyz jemu
jeho wobjed pſchinjeſu, ſłowecžko prajicž, kajkež dyrbi ſebi ſo wſchi
ſapižacž. Tón nam tu junu wſchón ſawrotni, abo je tu hžo
wrótny. Tajkele rjane je wonkach, ſo je ſame wježele na wscho
poſhmudacž. Bože njebježa ſu rjane módré a ptacžatka wsche poſke
ſwojich ſpěvčekow.“ — Hanka pomysli ſebi na teho wboheho
człowiekę, kiz mějesche ſwoju duſchu wschu poſhmurjenu a ſacžmjenu,
ſo bě jemu ſame naſečo ani ſuža troſhta ſhobu njepſchinjeſlo;
wona mějesche pať ſwoje dowěrjenje, ſo Bóh tež jemu ſwoje
naſečo poſczele a to tajke, kotrež ſměje hishcze wjele rjensche
ſlóncežko, hacž to, kajkež je ſ wocžomaj na njebju widžecž, to rěka:
Jesuſa, lubeho ſbóžnika.

(Pofrocžowanje.)

Jandželjo.

Po němſkim.

Gottſried Arnold je w ſwojich knihach wo „wěrnyh kſchecžijan-
ſtwie“ ſwojemu roſpominanju wo jandželach pſchijomne napiſmo-
dał: „Straža (wacha) džecži Božich“, a ſ tým ſjewiš, ſchto je
jandželow najwožebniſche ſkutkowanje. To je tež zhyte psches jene
ſi tým wukladowanjom, nam Hebr. 1, 14 poſczezenym: „póžlani
na ſlužbu tých ſamych dla, kiz budža ſbóžnoſcz herbowacž“, kaž
tež ſ druhimi wuprajenjemi w ſwiatym pižmje. ſ tým ſo nje-
wuproji, ſo ſu jandželjo jeniežy człowiekam ſ ſlužbje dacži, ale
woní maja ſam ſwoje kralstwo w njebježach. Hacž runje to
ſłowo kralstwo jandželow w ſwiatym pižmje njestesi, ale husto
doſcž ſo rěči wo njebježkim kralstwie, dyrbja tola tež tajzy bycž,
kiz ſu wobydlerjo tuteho kralstwa; a hdyz mamy tež my
kſchecžijenjo ſwoje měſczežanske prawo w njebježach a ſuž na
njebježke ſadženi (Eph. 2, 6; Phil. 3, 20), maja tola jandželjo
najpriedy měſczežanske prawo w njebježkim kralstwie. Dokelz pať
je njebjo abo lěpje: dokelz pať ſu wſchitzke njebježa jene kralstwo,
je Jesuſ Khrystuſ, kotremuž je wſchitzka móz w njebježach a na
ſemi data, kral teho kralstwa, pſchetož wo nim je wěſcze
(Hebr. 1, 6): A dyrbja wſchitzh Boži jandželjo ſo ſ njeju
modlicž. ſ teho tež je widžecž, cžeho dla jandželjo niz jenož

do njebieś, ale też na semju błuscheja; pschetoż hdz jich knies a kral, kiz je prajil: „Hdżez ja bym, tam dyrbi też mój błużomnik bycz” — je pola tych swojich na semi wschitke dny, hacż do skončenja swęta, njemóże hinał bycz, hacż so jeho jandżeljo, kiz so i njemu modla a jeho wolu czinja, s njebieś dele na semju pschithadžu. A tón preni tych jandżelow je w siewienju Jana i japoschtolej prajil: „Ja bym twojego runja motroczy a twojich bratow, tych profetow a tych, kiz dżerja te słowa tych knihow.” Jezuś pak sam wot tych małych prajil: „Hlajcze, so byschče tych mólczkich żaneho njeszpili; pschetoż ja praju was: jich jandżeljo w njebieśach widża stajnje wobliczo mojego wótza w njebieśach.” Duż też ta myśl bliško leži, so chze tón sbóžnik, kaž je jeho waschnie, ręczecz, do swojich słowow wobsanknycz wschitkach tych, kiz do tych małych, niskich a duchowne khudzych w njebieśkim kraestwie błuscheja. Też Jakubowy żón wo tym ręblu wot semje hacż do njebieś došahazym je też jaſny wobras, so maja jandżeljo wot Boha porucznoscz, człowieków wodzicz (1 Mójs. 28, 12—15).

W przedawshim czaſu bo w zyłej lutherowej zyrlwi hishcze swiędzeni Michała swięczenie, so bychu bo ludżo dopomnili na skutkowanje jandżelow; to pak bo i wietsha wjazh njestawa; khalobne wunscze su někotre żerbiske woſady, w kotrychž bo hishcze Michała swięczi. Schto pak by też to swięcenje Michała w naschim czaſu pomhalo, hdz chzedža ludżo nětko żami tak jara mudri bycz, so żebi myſla, so żaneho wodżenja a wobarnowanja wot Božich jandżelow njeprajebaja! Bohużel wschał jich wiele wericz nochze, so su jandżeljo a duż by bo wo jandżelach wiele khuchim wusčam przedowało. W przedarſkich knihach namakamy hishcze przedowanja na swiędzeni Michała, kiz su czitanja hódone. Njech bo tu dżenja krótki wuczah s przedowanja hiżo spomnjeneho Gottfrieda Arnolda poda: „Nicžo njeje, schtoż może człowiekow sa pucz k prawemu ſbožu bóle sahacjicz, hacż hdz żebi myſla, so i njebiešami a i njebieſkim węzami przedni niežo czinicz nimaja, hacż po swojej žmierczi. Nětko može żebi duscha tu dacz rjenje bycz — a junu dostanie węczne žiwjenje. Tak starý had człowiekam k żanemu nashonjeniu pschincz njeda, so bychu woptawacz nje-nawuſli, schto je Bóh, schto su njebieša, węcznosć a sbóžnosć. Węsta węz pak je, so dyrbimy hižo tudy w žiwjenju s nashei wutrobu w njebieśach bycz a so mamy tam swoje męſežanskie prawo. Njeſmij my pschischli do gmejny dokonanych prawych? To dyrbi naš se żadanjom napjelnicz, do teho kražneho kraestwa poſlavacż. Tamni pak, kiz su symni a bjes czucza sa bójske a njebieſke węz, dyrbja wiedzecz, so je jeniczy jich njevera wina, hdz wo tym hishcze nicžo ſhonili njeſhu. Kaž je węste, so móżemy a dyrbimy hižo tu w žiwjenju sbóžni bycz psches to ſienoczenie s Bohom żamym, tak je k temu nusne to ſienoczenie se žwiatymi jandželemi. Na to poſasuje naš też ta podomnoſcz nascheje dusche s jandželemi. Pschetoż jandżeljo su duchy, nasche dusche też; tamni su wot Boha, tute też. Najwěſzjego pak se žwiateho piſma ſpoſnajemy, so dyrbimy w towarzſtwie s jandželemi ſtejecz; pschetoż žwiate piſmo jaſnje wobſwēdcz, so su ezi prawi węzajh hižo pschischli — niz so hakle pschincz maja — k tej ſhromadžinje wiele tawſhyt jandżelow (Hebr. 12, 22). Pschitkay prawych ſchesczianow, kiz su s jandželemi wobkhod meli, kiz buchu wot nich wobarnowani, poſylnjeni a lubowani — su bjes liczy, niz jenož w žwiatym piſmje, ale też w historijach wo žiwjenju pscheczelow Božich; runje kaž nashonjenje poſasuje, so maja ſli jandżeljo wobkhod a towarzſwo s bjesbójnymi, niz jenož po žmierczi, ale też hižo w tutym žiwjenju. So ezi jandżeljo wschitke węz wjedža, kotrež bo w Božim kraestwie s jeho prawymi ſtawami ſtawaja a w tym swoju pschiblusczeńscz dopielnuja, to chze też Pawoł se żwojego nashonjenia wobſwēdczicz, hdz wón wo japoschtołach prajil (1 Kor. 4, 9): „my bym na džiwne wobladanie poſtajeni temu żwetu a jandželam a ludżom. Hdz pak żym ſpoſnali, so je to tak zyłe węste, dha też to skutkowanje jandželow proſdne a njenusne bycz njemóże. Wobroczeny ſchesczian namaka w Božim kraestwie teho Anjesa a jeho błužomnikow. Hdz bo duscha k Bohu se żwojego ſabudżenja wobroczi, jandželjo ju wobdawaju a jej k bokeh ſtupja. Wona njedyrbji żama bycz, hdz je satana a jeho towarzſwo wopuschczila. Hdz ſapoczni je żwojego Anjesa prawje bojecz, jandżel żwoje lěhwo woſoko njeje ſzini.” Tak piſche Arnold, kiz je bo też husto w drugich piſmach wo jandželskim skutkowanju wuprajil, bo ſaložujo woſebje też na wuczbu nascheho droheho reformatora Luthera. Wón jako pobožny, węzajh muž je też żam w żwojim žiwjenju ſaczuł, tak jandželjo wobdawaju tych, kiz żwojemu Bohu s zyłej wutrobu

pschiblusczeńscz. W naschim czaſu je njevera wulka a je myſl człowiekow na żwētne żadoscze tak wobroczena, so nicžo wjedžecz nochzedža wo duchownym žiwjenju. Schtoż Saddezejscz prajachu, so żane horjestawanje njeje, ani jandżel, ani duch, su ludžo nascheho czaſa ſaſo pschijeli. A praschejmij bo, njeſhu też hijo bjes nami ſserbami tajzy, kiz do jandželow wjazh wericz nochzedža, dokelž njeſhu žiwi w żwojej wérje a dokelž je ſwiaſt ſ Bohom roſtorhneny. Schto dha bym poryjo japoschtołam, kiz běch njeſhablažy we wérje a poſnaczu a tola jím ſenjes jandželow pschido, so bychu jich wodžili a wobarnowali. Kaf wjele bóle my jich potrjebam, so bychmy ſwój pucz ſchli psches ſtrachoty, nam wot wschitkach bołow rožaze a bo namakali k sbóžnoſci nascheje dusche, hacż wericz, podajmy bo żwojemu Anjesej a sbóžnikoj ſ zyłej żwojej wutrobu a wón budże vola naš a nam dacz żwojich njebieſkich błužomnikow, so bychu naš ſa ruku dżerzeli a pola naš byli, doniž njeſmij ſ nimi ſjednoženi na węcznje w njebieſkim kraestwie.

Hdżje je kónz?

Suſhod dō jſtow ſtupi a mały žynk jemu kaž pschego napscheczo pschibęža a jemu ruku ſkieži. „Schto dha by ty czinił”, bo jeho ſuſhod wopraſcha, kajſi ty wonhlaſaſ? Šsy ty w wójnje pobyl?”

„Hai”, macz džesčja wotmolwi, „to móhlo ſle wotbežecz. Ta běch żebi moſtu ſapomniła, kotruž na poli nusnje trjebach, a žyna ſhētſje domoj poſłach, so by po nju dobežał. W żwojej hotowosći, mi błužicz a wjeſele ſziničz, je wón psche ſhwatniwe běžał a padnył. Žedyn ſub moſtyki je jeho pschi wóczku ſranil. Ženo wo mało bě czinicz, dha by tón ſub do wóczka ſajęt a moje džeczo by wóczko ſhubilo. Tak je tón hólczež hishcze ſ módrym wóczkom a ſ malej ranu woteschoł.”

Suſhod mijelczeſche a na żonu poſlada, kaž by rjekł, so na to czaka, hishcze wjazh blyſtceſz. „Kónz ſ zyłej węz ſobrachuje”, wón džesche.

„To bě kónz”, žona pschispomni. „Ja bym jeho ſhētřo nažwariła, so bo njeje ſlepje na ſedźbu brał, wjazh njemóžach, dokelž je bo tola wſcho w jeho džeczazej hotowosći a ſwólniwoſci ſtaſo.”

„Kónz ſobrachuje”, ſuſhod pschistaji.

Tank budże żebi to měrkowacz a budże w pschichodże wobhladniwisch!

„Kónz ſobrachuje!” ſuſhod wótsiſho a nutriňſho pschistaji. Wón poſti poſběže, horje poſaſa a ſe ſwiatocznym hloſkom prajil: „Džakujcze bo temu Anjesej, pschetož wón je dobrocživ a jeho dobrota traje węcznje!” —M—

Wysoki ſherluſch Salomonowym w żerbiskich ſherluſchach.

9.

Staw 1, 12.

Wſchitko w nim.

Nětk hakle jom' bym poſladała
Do ranow, a měr namakala,
Nětk wěm, so chze mi wſchón bo podacž,
Mi jako pscheczel wſchitko dodacž,
Kiz ſlub mi džerži na węcznje,
Hacż wſcho też ſahinje.

Mój pscheczel je u ſawostanje!
Nětk kónz ma wſchitko ſdychowanje —
Wſchak je wón wſchědnie pschi nami;
A hdz bo mi też druhdy ſzemińi
A nót bo ſda, dha troſt mi da
Móz jeho baſsama.

Hlaj, jako kufk běch poſuſnyła
A jeho wobras poſabyła;
Hdżz jeho nihdže njenamakach
A kaž psche ſhubjeneho plakach,
Bě wón mi tola w wutrobie,
Bě bliſko potajnje.

Wón we potajnym pschi mni běſche,
Mi we wſchej nusy pomhacž chyſche.

Wón jako džecžo je mje hladal
A w ſrudnych dñiach mi mozy nadal.
Wón stajne pschi mni wostanje,
Na węcznje mój nětk je!

Nětk wschitko je nam we tym ſenym,
Nětk bydlu w ſwetle njeſčemjenym.
Wón je mi radoſcz we wutrobje,
Mój drohi balsam we ſrudobje
A ſkała we wschej strachosczi,
Hdyž wscho mje wopuſtacz!

Mój pscheczel je mi wokſchewjenje,
Majlubſchi troscht a wobſedzenje,
Te ſbože chzu ſej ſwetu hajicž,
Schtó móhl mi hdy wo wjetſhim prajicž!
Schtóz krafne ſnaju na ſwecži:
Wón wschitko pschetrjechi!

Ta ſ rukomaj joh' wobpschimuju,
Wot njeho ſo wjoz' njeſdaluju —
Schtó chzyk mi jeho ſažo rubicž?
Kak móhla wot njeho ſo ſhubicž?
Joh' k wutrobje ſej połožu
Taſ' pydhu najwjetſchu.

Hdyž tak wón we mni wctpočjuje,
Mje ſmijercz a hela njeſtrachuje —
A hacž tež njewjedra ſo ſbehnu,
Ta Knijewi ſo na klin ſyну!
Sso jemu węcznje dowérju!
Wjaz' jeho njepuſtacz.

Wulke ſbože, kotrež běſhe wulke njeſbože.

Te wulke ſbože, wulki lóž dobycž? — Džiwnie praschenje, ſebi myſlisch. Wulki lóž! Može wjetſcheho ſboža bycž? Hdyž člowjekoj tak na jene dobo tybzay, ſnano ſto tybzay hrivnowo do klinu padnu, bjes teho ſo je ſchto druhe czinil, hacž jenož něchtto hrivnowo ſa lóž dał, — tybzay, ſto tybzay, ſi kotreymž može nětko czinicž ſchtož chze, ſo može nětko zyle bje wscheje staroscze bycž a žiwjenje wuzicž, — komuž ſo to poradzi, tón je tola ſbozowne člowiske džecžo! Tak ſebi najwiazy ludzi myſli a ſdychujuje: Ach! hdyž by tajke ſbože junkróz mél! Knijes w Winje mjeſche psched něchtto lětami tajke ſbože. Wſchón wot wjeſzela pschewſat wón jene ranje domoj pschiběja a ſwojej žonje praji, ſo je wulki lóž dobyk, poſdra ſta tybzaz ſchěznakow!

Zona wotmolwi: „To njeje mózno! Tebi ſo džije! Ty ſo molish!“

„Ně, hladaj ſama! To je naſch lóž!“

Ale ta žona to wericž nočnyſche, předy hacž pjenjesh na blidze njeležachu. Hdyž bě nětko prěnje wjeſzeli nimo, ſo prascheschtaj: „Schtó ſapocžnemoj ſi tejk pjenjeshami? Małozimoj je ſa powjetſchenje naſcheho pschekupſtwa abo damoj je na dan abo kipimoj ſebi ſhežu?“

Zona džesche: „Hacž na dalshe chzemoj je na banku donjescz, ale džesacž tybzaz ſchěznakow móhloj ſebi ſhowacž, ſo ſebi wjeſzely czas ſeznimmoj. Kak by bylo, hdyž bycžmoj ſebi nowych krafnych móblow načupiloj? abo kaž doſho je hiſchče ſyminy czas, do Italskeje pucžowaſo a psches Paris a Schwajzarſku ſažo wróčzo?“

Skóncžnje ſo ſa pucžowanje roſkudžitaj, dokelž woſebje proſcherſke liſty bjes pschedacža wobcežowachu — w zuſbjie chzetaj ſwoje ſbože njeſolenaj wuzicž.

Prěni džel pucžowanja je nimo, wonaj ſtaj w rjanej Italskej ſo ſradowaſo a ſtaj nětko w Parisu. Paris, to je tola krafne město, tu je wjelo rjeſcho hacž w Winje. Tam ſo kóždy džen něchtto namaka, ſebi nowe wjeſzele poſkiežicž. W jednačzich ſo poſneda, potom móžesch ſo na wós ſyminy a psches rjane město ſo pschewjescz dacž a wschitke rjanoscze ſebi wobhladowacž.

Wjecžor ſo najprjedy w dobrym hoſčenzu powjecžerja a potom pschindže to naſkražniſche džiwaſko (theater).

A tak ſedžitaj muž a žona w džiwaſle a ſlyſhitaj tu rjanu hudy, ſebi hiſchče na něchtto druhe pomyslitaj — dha na ſwój wulki lóž, na krafne žiwjenje, kotrež móžeschtaj ſebi nětko popſhencz.

— Duz na jene dobo tón ſpěwar na jewiſhczu ſpěwacž ſaſtanje, rejiwarſki wschitke na jedyn blaſ hladaja, kotrež pak pschihladowarjo njevidža. Sſluſcha to k temu, ſchtož ſo hraje? Kak to džiwnie wonja! Tam paſazy ſruch pſatu dele padnje! Bože dla, ſchto to je! — Směrom, směrom, rěka, tu žadyn ſtrach njeje! — Šchto dha je? — Woheń je, tola njeh ju wschitzu ſměrom we* du!

— Bože dla, ſo paſi! Džiwaſko ſteji w plomjenjach! ſchtož može! Maſtróžanaj naſchej mandžeſſkaj horje ſtoc ſhwataſej k ſhodej. Ale tam je czma a wschitzu ſo tam czí heža.

— Džerž mje ſa ruku, žona, tam je hiſchče jedyn ſhód! — O moj Božo, tam hýž plomjo galériju pschima! Wſchitzu ſte, a naſtróženi! — „Mužo, pomhaj, ja ſyra padnyla!“ — Ale tón muž wjazy njeſhyci, wón je w cziszczenzy ſobu dele turhnjeny, ſur jemu myſle woſmje, plomjo jeho ſapſhinnje . . .

Jako ſa tſi dny ſapocžachu te roſpadanki rumowacž, iamaſtachu ſpody nich bjes tymi druhimi ſpalenymi czelami tež teju ſbozowneju mandžeſſkeju! Besche jiu wulki lóž ſe ſbozom byl?

Na wukn: Schtož ſebi my člowjekoſo ſa wulke ſbože ſhwic̄imy, može wulke njeſbože bycž! Žeſli to wérno, je to napſhewne tež wérne. Schtož my wulke njeſbože mijenujem, može truhdy wulke ſbože bycž! Teho dla pschijimaj ſbože ſi tſchepotanjom a nosch njeſbože ſi czichim podacžom!

Kak jedyn kral wumrie.

Na pokutnym dnju 1840 pruski kral Vjedrich Vilhe poſledni króz Božu ſlužbu w kapali wopyta. Na dnju emjo k njebi ſpicža wón w ſwucženej hodzinzy ſwojemu duschep grzej, wſchischemu dwórkemu předarjej Strauſej, k ſebi pschic̄ez da. Pod wjelo ſylsam wón hladajo na zylu czas ſwojego žiwjenja a ſnejezenja to wuſnacze wotpočoži: „Ta bych byl bjes troschta, hdyž by Jeſuš, moj ſbóznik, ſo nade minu njeſmili; niz moje ſtukti a moja prawdoſcž, ale Chrystuſowa krej a jeho ſaſlužba ſu moje ſměrowanie.“ Tón kral ſpowiedž ſwjecžesche a potom džesche: „Nětko ja wjeſkloſcž ſwojeje měry ſac̄uwam, a to tež bud ſi moje czelo poſylnjecž; pomhacze mi teho dla ſo modliež“. Škabofcž pschibjerasche. Prěni džen ſwiatkov pschindže. Kralowska ſwójba w kapali Božu ſlužbu ſwjecžesche, bjes tym ſo kral na ſwojim ſmijertnym khoroložu ſejeſche. Wſchitzu ſhromadžení wostachu; ſkóncžnje ſo kóž ſchiblizowasche; wſchitzu pschi khoroležu na ſwoje ſolena padjechū; dwórfki předar ſo modlesche: „Hdyž dyrbju wotſal czahnyč, ſo njeſzél wotemnje; chzyk ſi pomožy mi stanycž, hdyž ſmijercz mje czwiluje“, a jako wón te ſłowa džesche: „Hdyž budže najeſtſknischo mi wokoło wutrob, ſjew ſo mi najeſtroſtſknischo, dla twojej ſtysknoscze!“ — dha jeho Bóh ſe wscheje tycchnoscze wutorje a tón, kotrež běſhe to ſpytanje pschecžerpič a ſo w nim ſwerny wopokaſač, ſrónu ſhivjenja doſta, njeſwic dnjenu ſrónu czescze. — M.

Šticežej ſasni.

Schtóz wole nima, Knijewi džen ſwjecžicž, ſi tym ſupraj, ſo tež njerodži wo tón měr, k kotremuž ſanicz je lud Boži poſołany, ale chze tu kaž tam, po tajkim węcznje w njeměrje wostacž. Sa njeho rěka: Njeje wotpočink wostajeny tajkemu člowjeku.

„Pomhaj Bóh“ je wot nětko niz jenož pola knijewow duchownych, ale tež we wſchech pschedawrnjach „Šerb. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtač. Na ſchitworek lěta placzi wón 40 np., jenotliwe cziskla ſo po 4 np. pschedawaju.